

"Rahmân ismi Rezzâk burcunda (yani mânâsında) bir şems-i tâbân gibi tulû etti, o âlemi baştan başa rahmet ziyasıyla yaldızladı..." cümlesini izah eder misiniz? Bu esmaların öteki esmalarda tulu etmesini nasıl anlamalıyız?

Allah'ın herbir isminin, kainat sahnesinde tecelli dairesi vardır. Bu dairede bir isim reistir ve galiptir, diğer isimler ise bu ismin emrinde ve gölgesinde hizmet ve tecelli ederler.

Mesela; sema bir dairedir, bu dairede reis; Allah'ın **Celal** ismidir. Dev galaksilerin sapan taşı gibi çevrilmesi ve zerrece yörüngesinden sapmaması; Allah'ın sonsuz azamet ve kibriyasını muhtevi olan Celal ismini, kör olana bile gösterir. Bu sema dairesinde diğer isimler **Celal** isminin komutasında ve gölgesinde tecelli eder.

Yine bir çiçeğe nazar ettiğimiz zaman oradaki ince sanatlar ve güzel kokular ve estetik işlemler; Allah'ın **Cemal** isminin manasını zahiren ve galiben gösterir. Bu çiçek dairesinde de, Allah'ın **Cemal** ismi reistir, diğer isimler bu ismin komutasında ve gölgesinde işlerler.

Bunun gibi kainatta ve mevcudatta her ismin kendisini izhar edip gösterdiği daireler vardır.

Rahman yani şefkat manası; **Kerim** isminin tecelli dairesinde çok aşikarene tecelli edip kendisini ilan ediyor. Ama bu dairede **Kerim** ismi yani, ikram ve ihsan manası galip, diğer isimler ise ona tabidir.

Özet olarak; Allah'ın isimlerinin birbirlerinin üstünde görünüp tulu etmesi, her bir ismin fiilde gerekli aktör olmasındandır. Yani fiilin vuku bulması bütün isimlerin o fiilde tecelli etmesi ile mümkündür. Lakin fiilin mahiyetine göre bir isim o fiilde galip, diğer isimler ise ona tabidir. Bu sebeple bir fiilde bütün isimler zımni olarak tecelli ederler. Bu da isimlerin birbirlerinin dairesinde görünmelerini ve tulu etmelerini temin ediyor.